

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	in upravnistvu prejemam:
celo leto naprej K 24.—	celo leto naprej K 22.—
pol leta 12.—	pol leta 11.—
četrt leta 6.—	četrt leta 5.50
na mesec 2.—	na mesec 1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izloži vsak dan svoja izjave in poročila.

Inserti veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserti i. t. d., to je administrativne stvari.

Povsemna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 25.—	celo leto naprej K 30.—
pol leta 13.—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta 6.50	celo leto naprej K 35.—
na mesec 2.30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Svetovna vojna.

Rusi prenehali z brezuspešnim obleganjem Przemysla. — Rusi v Galiciji se na celi črti umikajo. — Vsi forti okrog Antwerpna v nemških rokah. — Antwerpen padel. — Konjeniški porazi Francozov na severnem krilu. — Zavrtnjeni ruski napadi proti Vzhodni Prusiji.

TRDNJAVA PRZEMYSL SVOBODNA! — UNIČUJOČ RUSKI PORAZ.

Dunaj, 11. oktobra ob 10. uri 15 minut zvečer. (Kor. urad.) Uradno razglajajo: Dne 11. oktobra opoldne. Naše bliskovito prodiranje proti reki Sanje Przemysl osvobodilo sovražnega obleganja. Lastne čete so v korakale v trdnjavo. Kjer koli so se Rusi pojavili, smo jih napadli in porazili. Na njihovem begu preko rečnih prehodov pri Sienawii in Lezajsku smo zajeli ogromne množine vjetnikov. — Namestnik šefa generalnega štaba pl. Höfer, generalni major.

BREZUSPEŠNO OBLEGANJE PRZEMYSLA. — RUSI V GALICIJI POVSOD PORAZENI. — RUSKI PORAZI NA OGRSKEM.

Dunaj, 10. oktobra. (Kor. urad.) Včeraj je poskusil sovražnik še en naskok na južnovzhodno stran Przemysla, ki ga pa je posadka s težkimi izgubami za napadalca zavrnila. Nato so se začeli Rusi povsod pred trdnjavo umikati. Zahodno stran trdnjave so morali Rusi popolnoma izprazniti. Naša konjenica je že prišla v te kraje. Sovražnik, ki ga je naglost operacij na ruskem Poljskem in v Galiciji zmedla, je poskusil sicer kriti svoj napad na trdnjavo s tem, da je poslal oddelke svoje vojske proti zahodu, nj se pa mogel nikjer ustavljati našim armadam, ki so prihiteli. Peta in šesta ruska pehotna divizija, ki sta se postavili v bran pri Lancutu, se v begu umikata proti Sanu. Ravno tako sta bili ena kozacka divizija in ena pehotna brigada, ki sta stali vzhodno od Dynova v močnih pozicijah, po kratkem odporu pregnani. Naše čete so sovražniku povsod za petami.

Tudi Ogrska bo najbrže kmalu popolnoma izpraznjena od sovražnih oddelkov, ki blodiijo v komitatih Marmaros in Bistrica-Naszod.

Namestnik šefa generalštaba pl. Höfer, generalmajor.

Boji za Przemysl.

Rusko vojno ministrstvo priznava v oficijalnih brzojavkah, da Avtrijci energično branijo Przemysl in da bo trajalo zelo dolgo, predno bodo Rusi zavzeli trdnjavo, če se jim bo to sploh posrečilo. Vsi nekombatanti so baje med posebnim peturnim premirjem zapustili mesto.

FRANCOZI PRED DUBROVNIKOM.

»Bosnische Post« prinaša iz Dubrovnika z dne 4. t. m. tole poročilo: Skoro vsako nedeljo se prikaže francosko brodovje pred Dubrovnikom in tudi danes ni izostalo. Povodom

godu našega cesarja sta bila Dubrovnik in Gruž v zastavah in za 9. dopoldne je bila napovedana slovesna maša. Ta čas se je prikazalo francosko brodovje, — bilo je 36 enot. Deset torpedovk je priplulo tik pred Bellavisto ter pristalo v Gružu. Štiri torpedovke so prispele v pristanišče ter so se ustavile tik pred skladišči za koks na rivi. Najbrž so mislili, da bodo dobili premost. Francozi so pozdravljali občinstvo na promenadi. Nato je francosko brodovje, ne da bi bilo izkrcalo kaj moštva, zopet zapustilo pristan. Dva avstrijska hidroplana, ki sta križarila nad francoskim brodovjem, so Francozi obstreljevali z granatami, pa brez uspeha. Popoldne je brodovje odplulo proti severu. Francozi, posvečajo vso pozornost zlasti svetlinikom. Svetliniku na otoku Daža so vzeli priprave, tako da ne more funkcionirati.

»Operacije« francoskega brodovja v Adriji.

Spljetskemu »Našemu Jedinstvu« poročajo z otoka Mljeta: Francosko brodovje je bilo v naši bližini. Bombardiralo je brzojavni stolpič v pristanišču Sovra, nakar je zopet odplulo.

General Dankl.

Iz Inomosta poročajo: Na čestitke mestnega zastopa v Inomostu k podelitvi železnega križa je armadni poveljnik general kavalarije Dankl odgovoril: Z vso močjo prodiramo naprej ter upamo, da skupaj z našimi nemškimi zavezniki dosežemo odločilen uspeh. Dosegli smo že veliko.

V MARMAROS SZIGETU IN DRUGOD NA OGRSKEM.

O ruskem vpadu na Ogrsko in zasedanju Marmaroske Sihoti ter o poznejših dogodkih poročajo sedaj še to-le:

Častniki ruskih čet so obiskali za časa tridnevnega gospodstva Rusov v Marmaroski Sihoti tudi veliko razpravno dvorano tamošnjega sodišča, kjer se je vršila pred par meseci razprava proti Rusinom. Glavarstvo so Rusi preiskali izpod strehe pa do kleti.

Veliki župan Ladislav Nyegre in podžupan profesor Dobay, ki je imel te tri dni s tremi magistratnimi svetniki civilno upravo v rokah, sta z železno strogostjo napravila zopet red.

Ruski častniki so se v Marmaros Szigetu baje tudi bahali, da bodo od tam korakali proti Budimpešti in poveljnik ruskega oddelka je izjavil napram podžupanu, da se bodo Rusi ustavili samo še v Debreczinu, tako da bodo v osmih dneh v Budimpešti. Med tem pa so bili iz Marmaros Szigeta prepodeni.

Naše čete še vedno zasledujejo Ruse. Boji so 9. t. m. še trajali ter je

bilo ta dan zjutraj slišati grmenje topov tudi v mestu.

Iz Marmaros Szigeta poročajo še nadalje: Napadi naših čet na ruske pozicije pri Nagy Bocsku so bili uspešni. Prisilili smo sovražnika, da se je umaknil do Lonke. V tem trenutku (9. t. m.) se vrši tam boj. Naše čete, dasiravno utrujene vsled silnih šrapac dosedanjih bojev, se drže izborna ter sovražnika neprestano napadajo. Po celi okolici iščejo naše čete razkropljene Ruse.

Predsednik sodišča v Marmaros Szigetu je izdal oklice, ki pozivljajo sodnike in uradnike, da naj nemudoma zopet nastopijo službo.

V času, ko so se ruske čete mudile v mestu, so bile vse gostilne, razen treh, od 9. zvečer naprej uradno zaprte. Civilno prebivalstvo od 9. zvečer do 5. zjutraj ni smelo na cesto. Trgovci so morali imeti trgovine odprte. Župan je pozval prebivalstvo, da vzame ruski denar v promet. En rubel je veljal za 3 K 33 v, 30 kopejk je bilo vrednih 1 K.

Iz Kološvara prihaja vest, da je sedaj dokazano, da so bili manjši ruski oddelki, ki so jih videli v severnih delih komitatov Szolnok-Dobova in Bistrica-Naszod, razpršeni oddelki marmaroske skupine. Rusi so dospeli samo do meje obeh komitatov, že samo orožništvo pa jih je prepočilo. Med tem pa so dospeli tja tudi večji naši oddelki, pred katerimi so Rusi takoj zbežali.

NEMŠKO POROČILO O POLOŽAJU NA BOJIŠČIH.

Berolin, 11. oktobra. (Kor. urad.) Veliki generalni štab razglaja: Veliki glavni stan dne 11. oktobra zvečer. Zapadno od Lilla je naša konjenica porazila s težkimi izgubami neko francosko konjeniško divizijo, pri Hazenbroucku pa neko drugo francosko konjeniško divizijo. Boji v fronti na zapadu doslej niso donesli še nobene odločitve. O zmagovalnem plenu v Anverzi še ni mogoče poročati, ker še naravno nedostaja potrebnih podatkov. Tudi o številu vjetnikov in o prestopu angleških in belgijskih čet na Holandsko še ni mogoče izreči odločilne sodbe. — Na vzhodnem bojišču smo na severu dne 9. in 10. oktobra odbili vse napade prve in desete ruske armade na naše vzhodno pruske čete. Odbili smo tudi ruski obkoljevalni poskus preko Schirwindta in pri tem vjeli 1000 Rusov. — Na južnem Poljskem so prve čete naših armad dospole do Visle pri Grojcu. Južno od Varšave smo vjeli 2000 Rusov od drugega sibirskega armadnega kora. — Ruske uradne vesti o veliki ruski zmagi pri Avgustovu so izmišljene. Kako visoko se smejo ceniti ruske uradne vesti, kaže dejstvo, da Rusi o velikanski svojih porazih pri Tannenbergu in Insterburgu sploh niso izdali nobenih uradnih poročil.

Letalci na nemško-francoskih bojiščih.

Berolin, 10. oktobra. (Kor. urad.) »Rheinisch Westfälische Zeitung« v Essenu poroča: Angleškega letalca, ki je vrgel bombo na novi zrakoplovski hanger v Düsseldorfu, so videli že od daleč in streljali na njega. Izpred hangarja so streljali na njega s šrapneli in puškami. V bližini novega hangarja je začel padati, tako, da so mislili, da je zadet. Očitno pa se je hotel samo na ta način izogniti ognju in dobiti boljšo pozicijo, da vrže bombo. Zadel je hangar nekako v sredi strehe. Takoj se je dvignil visok plamen in 10 minut dolgo se je dvigal dim. Na zunaj na hangarju ni videti ničesar. Domneva se, da je vmes izdajstvo, ker je moral letalec vedeti, da se nahaja že tri dni neki

Zeppelin v hangarju. Glasom verodostojnih izpovedi Zeppelin ni bil napolnjen s plinom.

Pariz, 11. oktobra. (Kor. urad.) Dva nemška zrakoplova sta plula danes nad Parizom in vrgla v mesto 20 bomb. Tri osebe so bile ubite, 14 jih je bilo ranjenih. Ena bomba je padla na streho cerkve Notre Dame, pa ni razpočila; neka druga bomba je padla na bližnji trg. Francoski zrakoplovci zasledujejo nemške zrakoplove.

Iz Alzacije.

V Švici govore, da je prav lahko v Baslu voditi vohunstvo glede dogodkov v zgornji Alzaciji in da se to tam tudi v resnici godi. V nemških krogih so mnenja, da obstoja v Baslu francoski vohunski urad, ki ga vodi francoski uradniki. Dognano je baje, da so dobili Francozi v Belfortu preko Basla obvestilo o neki nemški poziciji pri Waldighofnu. Pri korektnosti, s katero švicarska vlada varuje nevtiralnost, ni dvomiti, da bo posvetila vso pozornost tudi tem dogodkom. O bojih v Sundgavu poročajo švicarski listi, da se v teh bojih nemški domobranci bore z izredno hrabrostjo in veliko vztrajnostjo. Čete v Sundgavu so imele zadnje tedne zelo hudo službo, skoraj vsak dan so se vršile večje bitke. Kljub temu je razpoloženje med četami izborna, dobro je tudi zdravstveno stanje. Iz Mülhausna poročajo, da so Francozi vjeli iz Sundgava nad 1000 talov s seboj na Francosko, iz Mülhausna samega nekaj sto. V prvi vrsti so aretirali uradnike. Žena nekega uradnika pripoveduje, da so Francozi aretirali njo in otroke, ko niso mogli dobiti njenega moža. Ko se je njen mož potem sam javil, so njo in otroke izpustili, moža pa so prepeljali na južno Francosko.

Generaloberst Hindenburg.

Preko Londona poročajo v Kodanji, da je prevzel namesto generalobersta pl. Hindenburga poveljništvo nad nemškimi četami v Vzhodni Prusiji general pl. Morgen.

Rusko vojno poročilo.

Ruski veliki generalni štab sporoča: Na meji Vzhodne Pruske še Nemci, ki so dobili iz Königsberga glajčenja, nadalje trdovratno branijo na črti med Vladislavom in Račkim, pri čemer se naslanjajo na ozke prehode med jezeri v obrečju Črnogans. Onstran Visle poročajo o bojih v bližini Opatova in Sandomirja.

»Berlinske Tidende« poroča z dne 6. t. m. iz Londona: Ruske armade so sedaj postavljene, da prično kombinirano prodiranje proti Nemčiji, ki čemur bo dal carjev prihod v glavno taborišče znamenje. Ruska glavna armada stoji ob srednjem toku Visle. Desno krilo stoji v zvezi s četami generala Rennenkampfa, levo krilo krije ruska armada, ki stoji v Galiciji. Nemške in avstro-ogrške čete se pripravljajo na boj s prodiranjem na celi fronti. Vojaški sodrnik »Tempa« ceni celotno avstro-ogrsko in nemške čete na vzhodu na 88 divizij z rezervami in čete Rusije na kakih 100 divizij, ki jih neprestano ojačujejo z novimi rezervami. V bodoči orjaški bitki si bodo stali najbrže 4 milijoni mož nasproti. Varšavski listi poročajo, da bo Rusija mobilizirala še nadaljnjih 5 milijonov mož. Pariški listi pa pišejo, da ima Rusija pod orožjem nad 8 milijonov mož. Rusko časopisje sili ruska vlada, da priobči vse te vesti, dasiravno ruska javnost, zlasti pa v Varšavi, teh pretiravanj ne verjame.

Ruski car.

Petrograd 10. oktobra. (Kor. ur.) Čez Berolin se poroča: Car se je od svojega obiska aktivne armade vrnil v Carskoje Selo. Ko se je car mudil na bojišču, je sprejel poročila velikega generalnega štaba in armadnih poveljnikov Ruskega in Ivanova. Car je obiskal mesta Rowuo, Brest, Litowsk, Bjelostok in Vilna in trdnjavo Osoviec v Rownu in Vilni je car obiskal ranjence v bolnicah.

VSA TDNJAVA ANTWERPEN Z VSEMI FORI V NEMŠKIH ROKAH.

Berolin, 10. oktobra. (Kor. urad.) Poročilo Wolffovega urada: Generalni štab razglaja: Veliki glavni stan dne 10. oktobra ob 11. dopoldne.

Vsa trdnjava Antwerpen z vsemi fori je v naši posesti.

PADEC ANTWERPNA.

Berolin, 11. okt. (Kor. urad.) Wolffov biro javlja: Veliki glavni stan, dne 10. oktobra zvečer.

Po dvanajstdnevem obleganju je Anverza (Antwerpen) z vsemi fori prešla v naše roke. Dne 28. septembra je počil prvi strel proti utrdbam zunanje črte. Dne 1. oktobra smo zavzeli prvi for, dne 6. in 7. oktobra pa sta naša pehota in artiljerija premagali močni, večinoma 400 metrov široki sektor Netha. Dne 7. oktobra smo v smislu haške pogodbe naznanili, da bomo jeli obstreljevati mesto. Ker je poveljnik izjavil, da prevzame odgovornost za obstreljevanje, smo ob polnoči z dne 7. na 8. oktober pričeli z obstreljevanjem mesta. Istočasno smo započeli tudi napad na notranjo utrdbeno črto. Že dne 9. oktobra zjutraj smo zavzeli dva fora notranje črte in dne 9. oktobra popoldne smo lahko brez resnega odpora zasedli mesto. Kakor domnevamo, zelo močna posadka se je spočetka zelo hrabro branila. Ker pa je končno čutila, da ni dorasla naskoku naše pehote in mornariške divizije, zlasti pa ne učinku naše oblegovalne artiljerije, je zbežala v popolnem neredu. Med posadko se je nahajala tudi nedavno tega tlakaj dospela angleška mornariška brigada. Po poročilih angleških časopisov bi naj bila tvorila hrbišče obrambe. Zmedo med angleškimi in belgijskimi četami označuje dejstvo, da smo se morali glede predaje pogajati z županom, ker ni bilo mogoče najti vojaške oblasti. Izvršeno predajo je dne 10. oktobra potrdil štabni načelnik dosedanje vlade v Anverzi. Zadnje še ne predane fore so naše čete zasedle. Števila vjetnikov še ni mogoče pregledati. Mnogo belgijskih in angleških vojakov je pobegnolo na Holandsko, kjer bodo internirani. Uplenili smo ogromne zaloge vsake vrste.

Zadnja belgijska trdnjava, Anverza, ki je veljala za »nezavzetno«, je premagana. Naše čete so izvršile izreden čin, ki ga je Njegovo Veličanstvo cesar nagradil s tem, da je njim poveljniku generalu pehote pl. Haeselerju podelil red »pour le merite«.

Berolin, 10. oktobra (Kor. urad.) K padcu Antwerpna piše »Berliner Tageblatt«: Eno najvažnejših trdnjav smo iztrgali sovražniku v komaj 12 dnevih. Za belgijskim branjteljem je stala Anglija, lahko rečemo, s povzdignjenim bičem. Kjer se je v belgijskem srcu oglasila misel, preprečiti s kapitulacijo nepotrebno razdeljanje in krvoprelitje, je izrekla Anglija svoj veto. Ubogati so morali vsi, tudi kralj. Zato sedaj življenja zmožno in delavno mesto težko trpi in tisočero prokletstvo se bo pač nekoga dne glasilo preko Kanala do za-

peljivcev. »Vossische Zeitung« piše: Možnost tako velikanskega napada na Antwerpen je bila dana s tem, da so imeli Nemci na razpolago topove, ki so v najkrajšem času razbili vse obrambne stavbe. »Deutsche Tageszeitung« piše: Padec Antwerpna dokazuje, da nam je treba razbiti samo večji sektor celo zelo obsežne trdnjave, da napravimo ostale dele z našim ognjem nevzdržne. Tako nosi zavzete Antwerpen v sebi že kal padca Pariza. Antwerpen padel, to je udarec, ki ni udaril samo Belgije, marveč je moral sila močno zadeti tudi Anglijo. Antwerpen je bil mostič za angleški napad na naše križlo ali nam v hrbet. V Antwerpnu so se čutili Belgijci skoraj direktno pod varstvom angleške pomoči. Angleška pomoč se je izkazala kot brez vrednosti in ni mogla zadržati usode mesta, kaj še jo obrniti. Tako je v naše posebno zadoščanje Anglija direktno zapletena v ta poraz. »Kreuzzeitung« piše: V strateškem oziru je zavzetje Antwerpna za Nemce ceniti ravno tako visoko, kakor je ceniti dela Hindenburga na Vzhodnem Pruskem.

Amsterdam, 11. oktobra. (Kor. urad.) »Telegraaf« poroča iz Berge na op Zoom: Dva nemška častnika sta prišla opoldne v Putte in odšla k poveljniku obmejnih čet, kateremu sta v imenu gubernatorja sporočila, da je Antwerpen pod nemškim poveljništvom in da naj svetuje belgijskim beguncem, da se vrnejo. Več tisoč beguncev se je že vrnilo.

Dva Zeppelina sta bombardirala Anverzo.

Kodanj, 9. oktobra. (Kor. urad.) »Berlinski Tidende« javlja iz Londona: Po poročilih iz Antwerpna sta boljše dele mesta bombardirala dva Zeppelina.

K padcu Anverze.

Amsterdam, 11. oktobra. (Kor. urad.) »Telegraaf« poroča iz Rosendaala: Neki državni uradnik, ki je ponoči zapustil Anverzo, zatrjuje, da je mesto vsled obstreljevanja razmeroma malo trpelo. Samo Berchen in jugovzhodni del mesta sta močno poškodovana. Belgijska armada se umiče v smeri proti Gentu, Brügge in Ostendi. Vsa posadka v severnih utrdbah se je na meji vdala Holancem in je bila v Sas van Gentu internirana. Prav tako je bilo brez vsakega incidenta razoroženih 10.000 Angležev, ki so prekoračili holandsko mejo.

Isti list javlja iz Vlissingena: Več sto belgijskih vojakov je prispelo semkaj, več tisoč jih je baje še na poti. Prepeljali jih bodo v posebnih vlakih v taborišča, kjer bodo internirani. Več vojakov je izjavilo, da se raje dajo internirati, kakor da bi se dali vjeti od zasledujočih se Prusov. Končno javlja »Telegraaf« iz Rosendaala, da so Angleži in Francozi razstrelili fore Schooten, Brasschaet, Merzem, Capelle, Lille in Gilles eloserselle.

Amsterdam, 11. oktobra. (Kor. urad.) »Het Nieuws van den Tag« javlja iz Rosendaala: V Vlissingenu je vojaška oblast zaplenila vse čolne za transport belgijskih in angleških vojakov. Med Angleži se nahajajo zlasti vojniki brigad Royale Navale in Royale Engineera. Ko so se v petek Belgijci jeli umikati, so Nemci takaj skušali preprečiti umikanje s tem, da so pri Dendermondu prišli sovražnika za hrbtom. Nemška artiljerija je streljala na daljavo 8 kilometrov s presenetljivo sigurnostjo na umikajoče se bataljone zadnjih belgijskih čet. Nastala je panika, zlasti med Belgijci, dočim so Angleži ohranili še največ fizične in moralne moči. Končno so imeli na izbiro samo, da se dajo uničiti po šrapnelnem ognju nevidne nemške artiljerije ali pa prekoračijo holandsko mejo. Tudi Angleži so si izbrali zadnje. Iz St. Nicolasa so se napotili v Clinge, kjer so orožje in municijo izročili holandskim vojakom. Od tu so jih prepeljali v Ter-Neuzen. Isti list poroča iz Vlissingena, da so angleški vojniki izjavili, da je naravnost neodgovorno, da so jih poslali v Anverzo brez dobre artiljerije. Imeli so na razpolago samo nekaj ladijskih topov. V ponedeljek sta bila v forih Churchill in prejšnji državni tajnik vojnega ministrstva Sealy.

Nemška proklamacija v Antwerpnu.

Brusej, 11. oktobra. (Kor. urad.) General von Beseler, poveljnik oblegovane armade antverpenske je izdal naslednjo proklamacijo:

»Prebivalci antverpensi! Nemška armada prihaja v vaše mesto kot zmagovalka. Nobenemu vaših sosedov se ne bo kaj zlega prigodilo. Vaši lastniki bomo prizanašali, ako se vzdržite vsake sovražnosti. Vsak odpor da bomo kaznovali po vojnem

pravu in povrh bi mogli imeti na posledico, da razderemo vaše lepo mesto.«

NAPETOST MED RUSIJO IN TURČIJO.

London, 10. oktobra. (Kor. urad.) »Daily Telegraph« javlja iz Petrograda, da je razmerje med Turčijo in Rusijo zavzelo zelo resen značaj.

Na Črnem morju.

Bukarešt, 10. oktobra. (Kor. ur.) Listi poročajo, da je rusko brodogradništvo, obstoječe iz osmih velikih in desetih malih enot, večeraj jutraj, vozeč se proti jugu, se peljalo mimo Konstanca.

Bukarešt, 10. oktobra. (Kor. ur.) Rumunska parobrodna družba je ustavila promet med Konstanco in Carigradom.

Nemška armada, kar je napravilo v Parizu zelo resen vtisk, ker onemogoča nadkriljenje nemškega desnega krila, kar so vsi listi, zlasti pa »Petit Parisien« obljubovali. Ta list opominja sedaj v posebnem članku prebivalstvo, da naj ostane edino, iz česar se da sklepati, da so se na francoskem že vršile demonstracije proti vojni, kar pa so listi do sedaj zamolčali.

Pariški poročevalec lista »Aftenposten« v Christianiji opisuje po tamošnjih poročilih položaj na zahodnem krilu takole: Ker sta došla nemška generala Kluck in Bülow močna ojačenja, se jima je posrečilo zopet osvojiti del že izgubljenih pozicij okrog Arrasa.

Londonke »Times« pravijo, da mesto Reims še vedno hudo trpi vsled neprestanega obstreljevanja in da je panika v mestu zlasti velika, ker so nemški letalci metali tudi z rakoplovov bombe na mesto. Ena taka bomba se je razletela na kolodvoru ter ubila 19 oseb.

»Times« poročajo z dne 9. t. m.: Včeraj opoldne je korakalo 20.000 mož raznih nemških čet z aparati za brezžično brzojavljenje preko Templeva, severno od Dvornika (Tour-naja) v smeri proti francoski meji. Bili so to sami mladi ljudje. Domneva se, da hočejo francosko-angleško vojsko, ki stoji ob črti Arras-Albert-Roye odrezati od glavne vojske.

»Giornale d'Italia« poroča iz Londona: Ena angleška armada se je izkrcala deloma v Ostende, deloma v Dünkirchnu ter se je skupaj z močnimi francoskimi oddelki postavila med Yperjem in Hagebrongom, da od tam napada desno krilo generala Klucka. Iz Rotterdamu poročajo k temu tudi še, da so pripeljale te angleške čete s seboj tudi prav mnogo avtomobilov in aeroplanov.

»Kölnische Zeitung« prinaša tozadevno tudi poročilo nemškega kapitana Schunere, ki je v Dünkirchnu opazoval izkrcanje angleških čet. Kapitan pravi, da so Angleži 20. septembra izkrcali v Dünkirchnu 25.000 mož in da hodijo tja dan na dan novi transporti. Nemogoče pa mu je bilo izvedeti, kam so te čete namenjene. Dan za dnevom dovažajo tem četam neki angleški parniki živila. V 24 avtomobilih odpeljejo izkrcane čete takoj na razne kolodvore, od koder se angleške čete nato odpeljejo.

Iz Ženeve prihaja poročilo, da pravi v petek pozno popoldne objavljena francoski komunikacije, da je razpoloženje na francoskem, zlasti v Parizu, sila slabo. Glasom tega komunikacije so ostali boji na skrajnem severnem krilu brez uspeha. Boji v fronti Lens-Aras-Roye se razvijajo ugodno za Nemce. Zopetno obstreljevanje Lensa in razdejanje hiše Poincaréja kaže, da nemške čete zopet prodirajo.

Kakor poročajo nemški listi, pripoveduje neki radikalski italijanski poslanec v »Tribuna«, da so črnici, ki jih je Francoska poklicala na pomoč, strah za Francoze in za sovražnike, tako, da si celo Francozi sami premisljajo pustiti jih ob strani svojih čet. Te čete ne dajo pardona, more in požigajo in gorje vietnikom, ki jim pridejo v roke. Drugega dneva ne dožive več. Pred kratkim so dobili Senegalci en transportni vlak nemških vietnikov. Do prve postaje so bili Senegalci poklali vse vietnike.

O indijskih četah, ki jih je postavila Angleška na francosko bojišče, piše berlinska »Kreuzzeitung«, da je kakih 20.000 mož dobro izvežbanih, kakih 85.000 mož pa je skoz in skoz nezanesljivih. Zlasti računajo Angleži na Gurbke ki bodo kot prebivalci visokih gora lahko prenesli evropsko podnebje in ker so sila bojevit. Tudi Shiki veljajo za eno najboljših angleških čet in Angleži sami jim priznavajo, da so zelo hrabri in kruti. Razen teh so postavili Angleži na bojišče tudi še Radšute in Panthane, Afride, Vazire in Orakre. Splošno se govori, da so Angleži spravili iz Indije ravno najboljše svoje čete, ker se teh pri eventualni vstaji v Indiji najbolj boje, pri tem seveda Angležev prav malo briga, ali bodo mogle te čete vzdržati zimo ali ne.

Titanska bitka na Francoskem.

Mesec dni že traja bitka med francosko in med nemško armado in še se ni zgodilo nič odločilnega, še upata obe stranki na zmago. Važnost in pomen te velikanske bitke je pač vsakemu jasen in naravno je torej, da zre vse z napeto pozornostjo na francosko bojišče. Ljudje, ki nimajo niti pojma o strategiji, delajo tudi že predčasne sodbe. Na Angleškem sili javnost admiratiteto, naj že stori angleška mornarica kaj odločilnega in vlada kakor časopisi imajo mnogo truda, občinstvu dopovedati, da to ne gre hitro in da je treba potrpežljivosti. Zdi se, da se tudi na Nemškem dobe ljudje, ki ne pojmiyo, da je po prvih hitrih zmagah v Belgiji na-

stala stagnacija. To sklepamo iz pomirjevalnih člankov, ki sta jih priobčila dva ugledna berlinska lista. Major Morath piše v »Berliner Tageblattu«, da zgodovina res ne pozna tako dolgotrajne bitke, kakor se bje sedaj na Francoskem. Tudi je upoštevati številnost armad. Moderno orožje je premenilo vso taktiko. Že v rusko-japonski vojni so trajale bitke dolgo. Bitka pri Liaujangu je trajala 12 dni, bitka pri Šaho 10 dni, bitka pri Mukdenu 13 dni. Pri Mukdenu je bilo 350.000 Rusov in 335.000 Japoncev. Ali se je čuditi, če traja francosko - nemška bitka, ki se je udeležuje na milijone vojakov, že mesec dni? Napoleonova fronta pri Lipskem je bila dolga 20 km, pri Mukdenu je bila fronta dolga 80 km, fronta od Arrasa do Verduna pa je dolga 270 km. Tudi v municiji ni tako kakor nekdanj. V tridnevni bitki pri Lipsku porabljenost strelivo, bi danes zadostovalo komaj tri ure. General Blome opozarja v »Tagu« na dolgo fronto, na kateri se vrši boj ter poudarja, da ni enotne bitke, ampak da se vrši več časovno in krajevno ločenih bitk. Tudi odločitev je danes težko dojeti, ker se sedaj poražena armada lahko hitro okrepi in svoj neuspeh popravi. Vrh tega si napravljaja vsaka armada silne utrdebe.

PO PADCU ANVERSE.

Iz Rosendaala poročajo v Berlinu: Hitro prodiranje Nemcev pred Antwerpnom in njih uspehi so zlasti zasluga avstrijskih mornarskih baterij. Belgijska posadka se je teh baterij silno bala.

O razvoju bojev za Antwerpen piše posebni poročevalec »Frankfurter Zeitung«: Belgijska armada se je dne 20. avgusta umaknila v Antwerpen. Nemško armadno vodstvo je postavilo tja samo opazovalno armado in napravilo je vtisk, da je usoda Antwerpna odvisna od poteka vojnih operacij na Francoskem. Nemci niso napadali. Boje, ki so se odigravali, so povzročali belgijski izpadi ali pa zasedenja strateško važnih točk, kakor Termonda.

Izpadi so se množili med 9. in 13. septembrom ter bili očitno v zvezi z umikanjem nemškega desnega krila na Francoskem od Marne do Aisne. Izpad iz Villervorda, ki je imel za posledico vstajo v Löwen in kaznovanje tega mesta, je povzročil, da so Nemci razdeljali še nekaj vasi, kjer se je prebivalstvo proti njim bojevalo. V to prvo fazo operacij spada tudi boj za mesto Mecheln. Med 9. in 13. septembrom in še nekaj dni pozneje so Belgijci napadali tudi nemške zveze, ti napadi pa so ostali brezuspešni. Da so Nemci od opazovanja polagoma prehajali k obleganju, je bilo čutiti tudi v Bruslju. Videli smo prihajati več čet, med njimi tudi mornarje, pionirje, avstrijske baterije z motornimi možnarji in nemško oblegovano artiljerijo, ki je bila oblegala Maubeuge. Kmalu smo slišali tudi, da se bližata tudi dva Kruppova 42 centimeterska topa. V mestu smo imeli znamenite prizore. Videli smo, kako so vozili vojaki najrazličnejše sode, zlasti prazne petrolejske sode, in vse to je šlo proti severu. Prebivalci so takoj spoznali, da gre za to, da bi Nemci sestavili mostove na onih krajih, kjer se da po krajina pred utrdbami preplaviti. V dneh od 9. do 13. je bilo že prišlo do bojev na vodi. Naši mornarji so preplavali v polni opremi prekope ter naskakovali sovražnikove trdnjave.

Do prvih napadov na trdnjavo pa je prišlo šele 27. septembra. Mesto leži v območju najmočnejših fortov Waelhem in Wavre-St. Catherine. Ogenj iz teh fortov je napravil le malo škode. Z zavzetjem prvega forta je bil boj za Mecheln, ki leži pred tem fortom, odločen. Nemci so nato napadli severne forte zunanje črte do Lierra ter so mogli kmalu streljati na notranje forte in v predmestja Anverze. Vzhodno in zahodno od trdnjave so prodrli nemški oddelki tako daleč, da bi bili mogli Belgijce, če bi hoteli zbežati, potisniti na holandska tla, kjer bi jih bili potem razorožili.

V Bruslju in predmestjih je bilo mogoče zasledovati potek operacij. Videli smo goreti več krajev, ki so jih bili Belgijci razstrelili, da si odpro polje pred trdnjavami. V okolici so imeli Nemci mnogo opraviti s franktirerji. Ta skriti boj pa ni storil ravno mnogo škode.

Brzjojavka »Lokalanzeigerja« iz Rotterdamu opisuje zadnje faze boja za Antwerpen. Poročevalec pravi, da je padlo v Antwerpen večših po 10 krogel na minuto. Nebo se je vedno bolj rdečilo, znamenje, da so goreli vedno večji deli mesta. Kakor iz pekla so prebivalci bežali iz mesta. Ob Scheldi še vedno gore petrolejske shrambe.

Črnogorci niso navdušeni za vojno z Avstrijo.

Od nekega vojaka s črnogorske meje je dobil župan v Topuskem Andrej Rakič, kakor poročajo »Narodne Novine«, pismo, v katerem je prav zanimivo opisano razpoloženje črnogorskega ljudstva napram vojni z Avstrijo.

Odlomek tega pisma se glasi: »Črnogorsko ljudstvo ni za vojno. Pred par dnevi je došel na Cetinje stari vojvoda Lazo Dekalović iz Kuča. Spremljalo ga je več sto žensk in otrok. Poiskal je kralja in ko ga je našel, ga je vprašal:

»Ali je res, kralj in gospodar? Ti si pobral naše sinove, da se tepo z dunajskim cesarjem. A zakaj to? Nam je bil dunajski cesar vedno dober in je nas branil in ščitil. Ti si sam pripovedoval, kako te je lepo sprejel na Dunaju, kako je sprejel naše kneze Danila in Mirka in po vrsti vso črnogorsko gospodo, pa zakaj se naj sedaj bijemo z dunajskim cesarjem? To, boga mi, ni meni po godu.«

Kralj je odgovoril: »Vojvoda, tako mora biti, starejši zapovedujejo.«

Vojvoda ga je prekinil: »Božje Ti vere trdne, kdo je neki v Črni gori starejši od Tebe?«

Kralj Nikola v zadregi: »Tako ukazuje veliki car Nikolaj ruski!«

Vojvoda je na to rekel kralju: »Piši Ti temu carju Nikolaju, ako ima kaj z dunajskim cesarjem, naj se sprime brez naše nesreče. Ti pa pusti naše sinove domov, da prehranijo sirotno svojo deco in jo ohranijo od zlega. Tako mi boga, mi se vsi od prvega do zadnjega napotimo jutri v Kotor. Mi brez Kotora živeti ne moremo!«

Kralj je pripomnil: »Ne smete v Kotor, pobil bo vas Švaba!«

»Mi se s Švabom dosedaj nismo pretepali, zato nam ne bo storil ničesar slabega... Pa povej mi, kralj in gospodar, ali si res napovedal vojno tudi carju v Berlinu?«

»Res je, vojvoda!«

»Pa povej mi pri bogu in veri, kakose hočeš z berlinskim carjem vbojevati, da-li po solncu ali po mesecu? Boga bodi potoženo, velika nesreča je zadela Črno goro! Kralj in gospodar, dobro prevdari in premisli, da nam ne zakuka črna kukavica na ognjišču!« ...

Dnevne vesti.

— Premembe v generaliteti. General kavalerije Artur baron Giesl pl. Gieslingen, zapovednik 8. kora, je šel na dopust s čakalnimi prejemki; general kavalerije Deziderij Kollössvay de Kolosvar, zapovednik 11. zboru, je bil iz ozirov na njegovo zdravje na lastno prošnjo odpoklican s svojega mesta. Za zapovednika 11. kora je imenovan fml. Stefan Ljubičić, ki je ob enem postal feldcainmajster; za zapovednika tretje armade je imenovan general infanterije Svetozar Boroevič pl. Bojna. Na lastno prošnjo sta bila odpoklicana s svojih mest general infanterije Oton Meisner, zapovednik 7. kora in fml. Friderik vitez Gerstenberger, zapovednik 27. divizije. Za zapovednika 8. kora je imenovan fml. Viktor pl. Scheuchensattel za zapovednika 6. zboru pa fml. Artur pl. Arz. V pokoj je šel trdnjavski zapovednik v Sarajevu fml. Albert pl. Dietrich. Zapovednik 7. kora je postal general infanterije Andrej Fail-Griessler, zapovednik 17. zboru pa general infanterije Karel Kritek.

— Dnevne vesti za ranjence ki se nahajajo na dopustu. Vojno ministrstvo je v sporazumu z avstrijskim ogrskim deželnoobrambnim ministrstvom odredilo, da dobé oni vojaki, ki so (kot rekonvalescenti) odpuščeni v privatno oskrbo za dobo svojega dopusta mesto vseh drugih pristojbin dnevno 2 krsn. To dnevno je izplačati vojakom, ki nimajo daljšega dopusta kakor 4 tedne za cel dopust naprej, ako pa traja dopust več kakor 4 tedne se naj izplača dnevno za prvih 28 dni naprej, za ostali čas pa za vsaki mesec nazaj. Za dnevno, ki se izplačuje antici-pando (torej za prvih 28 dni) se je obrniti na poveljstvo one bolnišnice, ki je izstavila dopustnico. Glede dnevnine, ki se izplačuje naknadno (torej za dobo po preteku prvih 4 tednov dopusta) se je obrniti na poveljstvo onega nadomestnega zboru, pri katerem se morajo na dopustu se nahajajoči ranjenci (in bolniki) po preteku svojega dopusta javiti.

— Signum laudis je dobil nadporočnik 6. domobranskega polka g. Bogumil Kavčič.

— Junak-Sokol. Iz Trbovelj nam poročajo: Načelnik tukajšnjega »Sokola« Stefan Močnik je odšel kot korporal štajerskega haubičnega polka na bojišče, kjer se je opetovano tako

odlikoval, da mu je bila podeljena zlata hrabrostna kolajna. Istočasno je bil mladi junak imenovan za ognjčarja.

— **Naši junaški vojak.** Odlikovan je bil s srebrno medaljo za hrabrost g. dr. Fran Pavlin, rezervni kadet 7. topničarskega polka, uradnik ljubljanske kreditne banke in sin c. kr. stavbnega nadsvetnika g. Frana Pavlina v Ljubljani. Mlademu junaku in njegovi splošno spoštovanu rodbini naše najiskrenejše čestitke.

— **Srebrno svetinjo II. razreda** za hrabrost je dobil pri 27. domobranskem polku (alpincih) služeči spod. idrijski rojak Ignacij Lampe (ne: Lapajne, kakor v soboto pomotoma poročano). Mož, ki je bil uslužben v Toenniesovi tvornici v Ljubljani, bo dobival dosmrtno nagrado 7 K 50 h mesečno.

— **Na severnem bojišču** je padel major 58. pešpolka Teodor Anar, rodem iz Ptuj.

— **Ranjeni.** Na južnem bojišču je bil ranjen zdravnik dr. Drnovšek, tudi inženir A. Štebi je bil ranjen in v bolnici v Sarajevu operiran. — Učitelj na Ciril-Metodovi šoli v Trstu, g. Janko Garvas, je bil pri Grodru v Galiciji ranjen ter je sedaj v domači oskrbi v Trstu.

— **Na bojem polju** je 10. septembra umrl junaške smrti g. Lojzek Pernat, korporal 7. topničarskega polka, doma pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Bodi mu lahka tuj zemlja. Oče ima v rokah pohvalno pismo, ki ga mu je pisal polkovnik o umrlem sinu.

— **Iz Ljutomer** se nam poroča, da je neresnična vest, da je odvetnik v Ljutomeru g. dr. Marko Stajnik ranjen in leži v Budimpešti.

— **Ranjen** je bil na južnem bojišču dne 5. t. m. poročnik profesor B. Baebler iz Idrije. Prestreljen ima levo stegno. Zgodilo se je to v istem boju, v katerem je bil v trebuh ustreljen dr. Pompe.

— **Pogreša** se od 11. septembra na severnem bojišču enoletni prostovoljec Stanko Svetina 7. peh. polka 4. stotnija. Kdor o njem kaj ve, naj to blagovoljno sporoči njegovemu očetu notarju Antonu Svetini v Pliberku na Koroskem. — Od 13. avg. dalje se pogreša 3/17 rez. korporalkolesar Frido Lenard. Kdor kaj ve, se presrčno prosi, naj to sporoči očetu Matiji Lenardu v Šmartnem pri Litiji.

— **Pogreša se** poddesetnik pri c. kr. domobranskem pešpolku št. 27, 1. kompanije, 1. bataljon, Viktor Rozman, ki je bil glasom verodostojnih obvestil dne 26. avgusta ranjen na severnem bojišču severno od Lvova. Pojasnila na naslov: Matej Rozman, posestnik, št. Vid nad Ljubljano.

— **Išče se** infanterist Alojzij Kos (17. pešpolk, 4. feldkompagnie, 1. bataljon). Že od 20. avgusta ni o njem nobene vesti. Kdor kaj ve, naj to naznani gospe Ivani Pirnat, Kolodvorska ulica 22, Ljubljana.

— **Pogreša se** Franjo Kürbos, korporal mariborskega polka 26./12. od 18. avgusta. Kdor kaj ve, se prosi v ljudo, da sporoči g. Mariji Kürbos, Trnovska ulica 15, Ljubljana.

— **Pogreša se** nadporočnik p. p. št. 7 (7. komp., 2. bataljon) Rudolf Zarli. Neki njegov tovariš poroča, da je padel 26. avgusta. To sporočilo pa dosedaj še ni uradno potrjeno. Kdor kaj ve, naj blagohotno sporoči cesarskemu svetniku Rudolfu Zarli v Gorici, ulica Gaspare Gozzi št. 8.

— **Igralec Bohuslav**, ki ga ima ljubljansko občinstvo v najprijaznejšem spominu, je bil na galiskem bojišču ranjen. »Česky Dennik« prijavlja pisma plzenskega basista Čihaka, ki poroča med drugim: »Danes zopet po 12 urah sem se umil. Kako razkošje! Človek je čisto preprosten! Zelo veliko sem videl, kar se niti popisati ne da in kar ti pretresa mozeg. Predvčerajšnjim sem odnesel z bojnega črta svojega kamerada Bohuslava. Ustreljen je bil v glavo in reže je vsled tega izgubil vid. Bilo se je zjokati, ko je kričal nesrečnež ves obupan, da ne bo mogel več igrati. Sreče bi ti pretreslo, ko bi ga videl, tako grozno je izgledal. Plakal sem nad njim kakor malo dete.

— **Ranjeni v Ljubljani.** V »Dokladih liceja« oziroma v »Mladiki« so bili 10. t. m. na novo tile ranjeni: inf. Samša Josip, pp. 17./1. iz Sodražice, vnetje slepica; nadom. rez. Kožman Kristijan, p. p. 97./16. iz Šturij pri Postojni, strel skozi desni komolec; nadom. rez. Kušljan Anton, p. p. 17./11. iz Šmihela pri Novem Mestu, strel v d. nogo; inf. Ambrož Fran, domobr. p. 26. (362)/2. št. iz Meretinc pri Ptuj, ranjen od šrapnela v koleno; inf. Ambrož Fran, domobr. p. št. 26., nadomestni št. iz Ljubljane, vnetje kolena; gfr. Gornik Josip, p. p. 17. m. k. iz Sodražice, strel skozi l. nogo; inf. Kepe Ivan, p. p. 17., 13. št. iz Moravč, strel skozi l. stegno; nadom. rez. Marič Martin, p. p. 87., 15. št. iz Kanfanara, ranjen od šrapnela na d. nogo; gfr. Reich Anton, p. p. 87.,

15. št. iz Virauca pri Ptuj, težko ranjen na d. kolenu; korp. Schwab Karel, p. p. 28., 3. stot. iz Senteplavja pri Celju; inf. Strukelj Andrej, p. p. 97., 2. št. iz Pazina (?), strel v l. stegno. V času od 1. do 10. t. m. je zapustilo to bolnico 52 vojakov zdravih, 78 je dobilo dopust, 17 jih je prišlo v druge bolnice. Umrl je 9. t. m. inf. Theodor Knigye, p. p. 63., bil je težko ranjen na glavi.

— **Ranjeni v Gorici.** V goriški bolnišnici se nahajajo sledeči ranjeni in bolni vojaki: Hildebrand Zuttioni, dom. polk št. 27, iz Medeje, Alojzij Lemut, korporal 97. pešpolka, iz Šturij, Jožef Zonk 27. dom. polk, iz Romansa, Juri Battistuta, 8. top. p. iz Krmina, Peter Bizaj p. p. 97. iz Podgore, Fran Črnič 97. p. p. iz Skrilji, Anton Forezin, korporal 22. p. p. Jožef Sekulin, dom. p. 27. in Miha Kramberger, 8. top. p. sta v kvaranteni, ker sta dospela iz okuženih krajev. Dne 5. in 6. so došli še naslednji ranjeni in bolniki iz bojišča: Jožef Velušček, 97. p. p. iz Gorice, Peter Marinič, 97. p. p. iz Vedrijana, Humbert Marena, 27. dom. p. iz Fare, Anton Wicker, hlapec pri trenu iz Maribora (bolan), Jožef Marinič, 97. p. p. iz Kojškega, Pinter Leop. nadomestni rezervist, 20. lovski bat. iz Kojškega.

— **Seznamek izgub** št. 22 z dne 9. oktobra 1914 je nabit na deski, pred glavnim vhom mestnega magistrata. Dopolnila in popravki št. E 1 z dne 9. oktobra 1914 so nabiti na deski pred vhom mestnega magistrata.

— **Slovenski ranjeni v Steyru** prosijo drage rojake, da bi jim poslali kaj slovenskih knjig. Posljejo naj se na naslov Friedrich Prokoš, k. u. k. Feldkurat im k. u. k. Reserve Spital in Steyr, Oberösterreich, Jägerkaserne.

— **Darujte cigarete in smodke za naše vojake v vojni!** Nabiralnica c. kr. dež. vlade (Simon Gregorčičeva ulica št. 20, pritličje, desno) naproša vse dobrotnike v Ljubljani in na deželi za cigarete, smodke in tobak za naše vojake v vojni. Nabrani darovi se bodo izkazovali v tukajšnjih dnevnikih listih.

— **Predčasna priprava vojaški obveznosti** poverjenih srednješolcev in pripravničarjev k zrelostnim izpitom. Naučni minister je odredil: V tekočem šol. letu vpisani učenci in redni privatisti najvišjega razreda popolnih javnih srednjih šol se naj, ako za to prosijo, nemudoma priušte k zrelostnemu izpitu ako dokažejo 1. da so bili kot vojaški obvezanci od naborne, ozir. pregledovalne komisije spoznani za sposobne in so vojaško službo že nastopili ali pa so dolžni jo neposredno nastopiti ali pa 2. ako dokažejo, da so 18 let stari, da so se prostovoljno javili k vojaški službi, bili spoznani za sposobne in da bodo po uspešno izvršenem zrelostnem izpitu vpoklicani k aktivni službi. Pri teh zrelostnih izpitih, ki se naj vrše čim napreje po zgledih kandidatov je polagati glavno važnost na doseženo splošno omiko, ne pa na pripravljenost po spominu. Tudi eksternisti, ki dokažejo, da so bili asitirani, se lahko javijo k izpitu. Abiturienti, ki so bili julija na pol leta reprobirani se smejo tako zgledati k izpitu. Podobne olajšave so odredile za učiteljskince.

— **Služaj košere v Ljubljani.** Od zdravstvenega oddelka c. kr. deželne vlade prešli smo naslednje poročilo: Vojak 17. pešpolka, ki je dne 8. t. m. odpotoval iz mobilne rezervne bolnice v Kalvariji, okraj Wadowice, v Galiciji, in ki je dne 9. t. m. zvečer dospel v Ljubljano, obolel je na potovanju za kolero. Sumljivost obolenja se je telegrafično sporočila iz Celja, na kar se je bolnik od tukajšnjega kolodvora z infekcijskim vozom prepeljal na infekcijski oddelek deželne bolnice, kjer se je dijagnoza v kratkem času ugotovila bakteriološki potom. Seveda so se takoj odredile vse obrambne in desinfekcijske naprave ter je upati, da ostane tudi ta slučaj, kakor ona dva iz Idrije in Litije, osamljen. Vključ temu je treba, da občinstvo strogo izpolnjuje varnostne naprave, ki smo jih navedli v zadnjem poročilu. — Kakor se nam poroča, se je bolezensko stanje za kolero obolelega vojaka med tem izdatno izboljšalo.

— **Vpokojeni deželni šolski nadzornik**, dvorni svetnik gospod Fran Hubad, doma iz Podvodja v Vodičah, je deloval na šolskem polju od leta 1875. Služboval je najprej v Ptuj, potem v Gradcu od leta 1892. do leta 1894, pa v naučnem ministstvu na Dunaju, od koder je prišel kot učiteljski ravnatelj v Ljubljano. Leta 1901. je bil imenovan za deželnega šolskega nadzornika na Kranjskem, v kateri lastnosti je z velikim uspehom deloval od tega meseca. Leta 1908. je bil odlikovan z redom železne krone, leta 1912. pa je dobil značaj dvornega svetnika. Na pisateljcem polju si je dvorni svetnik

Hubad pridobil posebno zaslug s preuredbo Janežičevega slovarja.

— **Za zastopnika dež. odbora v okrajnem šolskem svetu za ljubljansko okolico** je imenovan mesto umrlega posl. Košaka župan v Mostah Josip Oražem, za namestnika pa župan v Vel. Laščah Fran Drobnič.

— **Iz srednješolske službe.** Za suplente na realki v Idriji sta imenovana Jos. Kremenšek in Ljudevit Mlakar. Dež. šolski svet je potrdil kot suplente na l. drž. gimnaziji gg. Fr. Bradarča, Iv. Dolenc, Fr. Kobala, Pavla Lokovška, Andreja Prebila, Ernesta Tomica, Mart. Volavška in Fr. Vrhovnika.

— **K brezplačni šolski praksi** je dež. šolski svet pristupil Alojziju Modici v Cerknici in Josipu Vodiškemu na III. deški ljudski šoli v Ljubljani.

— **Porotna sodišča** so, kakor je znano, ustavljena do konca meseca julija 1915. Pravosodno ministstvo je odredilo, da naj občine in politične oblasti sestavijo, oziroma popravijo prvotne liste porotnikov šele meseca aprila in maja, letne seznamke porotnikov pa meseca junija.

— **Anglove dame na hratskem odru v Zagrebu.** Iz Zagreba nam poročajo: Intendanca kraljevega zem. hrvatskega gledališča v Zagrebu, ki tudi v tem burnem času nemoteno vrši svojo kulturno nalogo, je sprejela najnovejša dramatična dela slovenskega pisatelja E. Gangla, in sicer dramo v treh dejanjih »Katka Poljakova« in trilogijo »Dolno solz« (t. j. I. grokaz »Dva svetova«, II. drama »Dedščina«, III. tragedija »Trpini«). — Najprej se na hrvatskem odru uprizori »Katka Poljakova«.

— **Naš denar.** Pri poštnih denarnih nakaznicah v Nemčiji se glasom uradnega naznana računa od 15. t. m. 100 kron našega denarja samo za 78 mark. To se pravi, sto kron našega denarja ima v Berlinu samo 93 K 60 v vrednosti.

— **Jubilej.** Stiridesetletnico tiskarskega službovanja praznuje danes gosp. Anton Strlekar, tiskarski nadzornik Učiteljske tiskar. Gospod Strlekar je vstopil 12. oktobra 1874 v tedanjo Kleinovo tiskarno in ji ostal zvest do današnje dni, ko je tiskarna v drugih rokah. Gospodu jubilaru, ki je sicer še čil in krepak, želimo, da bi se skoraj odpočil od dolgoletne službe in da bi še dolgo vrsto let užival zdrav zasluženi pokoj.

— **Obisk bolnikov v deželni bolnici** je dovoljen zanjepelj trikrat na teden in sicer v sredo, soboto in nedeljo med 12. in 3. uro popoldne.

— **Umrla je v Ljubljani** Strel. ulici št. 6. gospića Pavla Deschman. Počivaj v miru.

— **Sneg.** V soboto je bilo močno deževje in padal je celo sneg. Celo hribov okrog Turjaka in Molnika so bili vsi s snegom pokriti in sicer zelo nizko, seveda je tudi na Gorenjskem bilo dosti snega. Kako je moralo biti šele v Galiciji!

— **Iz Celja.** Avskultant dr. Davorin Senjor je imenovan za sodnika v področju graškega nadsodišča.

— **Iz Ptuj.** Ta teden se prične splošna trgatve. Po splošni sodbi bo letošnji vinski pridelek boljši od lanskega: o cenah se ne da nič sigurnega reči. Nekateri vinski trgovci ponujajo 2 vinarja za stopinjo sladkorja.

— **Drobne novice s Štaterskega.** S Pohorja poročajo mariborski listi, da je napravil prvi sneg po gozdih mnogo škode: polomil je mnogo drevia in je porjed na nekatere poškodovane gozde prav žalosten. — **Iz Konjic.** Pri sedanjem naboru so obdržali iz 9 tukajšnjih občin 48 fantov. — **Iz Rogatec.** V Donaški gori, Stopercih in Žetalah se je izvršilo zadnje dni mnogo vlovov. Tatovi so odnesli vse, kar je imelo kako vrednost. Posestnica Neža Horvat se jim je postavila s sekuro v bran, pa so jo na tla pobili. Pravijo, da so prišli izumoviti iz Hrvaškega. — **Iz Poličan.** Na Zbelovem je prišel šestleten fant posestnika Vičiča preblizu ognjišča. Obšla se mu je vnela in dečko je dobil take rane, da je na njih umrl.

— **Poroka.** C. kr. poštni komisar v Trstu, g. dr. Anton Vagaja, se je poročil z gđco. Elzo Rapotčvo iz Kozine.

— **Zgubljene stvari**, v času od 1. do 8. oktobra 1914 na c. kr. pol. ravnateljstvu: 1 zemljevid okolice Ljubljane, izgubljen 24. septembra 1914, 1 bankovec za 100 K, 1 čepica iz astrahanove kožuhovine, 1 majhen pes pasme »Foxterieur«, 1 bankovec za 10 K.

— **Najdene stvari**, v času od 1. do 8. oktobra 1914, ki se dobe pri c. kr. polic. ravnateljstvu: 1 par starih čevljev, 1 srebrni obsek, tolar Marije Terezije, 1 kolo znamke »Kinta«, 1 pasji ovratnik z znakom št. 239, 1 denarnica s 40 K 38 v. 1 prstan iz novega zlata s modrim kamnom, 1 za-

lena damska jopica, 1 zlat poročni prstan.

Brzobjavna poročila.

Otvoritev poslovnice vojne posojilnice v Ljubljani.

Dunaj, 12. oktobra. (Kor. urad.) Jutri pričnejo poslovati zavodi vojne posojilnice med njimi tudi ljubljanska poslovnica. Obrestna mera bo znašala v splošnem 7%, računalo se bo po uradnem denarnem kurzu z dne 24. julija 1914.

KRALJ FERDINAND I. ROMUNSKI.

Slovesna zaprisega novega kralja.

Bukarešta, 11. oktobra. (Kor. u.) Popoldan ob 2. je kralj Ferdinand I. v dvorani poslanske zbornice slovesno prisegel na ustavo. Ceremoniji so prisostvovali: metropolit in prinias romunski, duhovništvo, ministri, poslanci, senatorji, visoki dostojanstveniki, člani diplomatskega zbora ter množično občinstvo. Nekaj minut pred prihodom novega kralja so vstopili v dvorano: kraljica mati, princ Nikolaj ter princezinja Elizabeta in Marija, vsi v žalnih oblekah. Kmalu nato je vstopil kralj. Navzoči so ga pozdravili z burnim ploskanjem in klici hura. Obdan od prestolonaslednika Karola, metropolita in vseh ministrov, je kralj Ferdinand I. prisegel na ustavo ter nato ogovoril navzoče.

Izjava novega kralja.

S trdnim glasom je kralj Ferdinand I. izjavil: »Po milosti božji in po volji naroda kot dedič velikega Ustanovitelja poklican, ki mi je zapustil kot sveto dedščino ljubezen in zvestobo celega naroda, bom v ljubezni do svojega naroda našel moči, da brez obotavljanja stopim na pot izvrševanja svoje velike, toda težavne dolžnosti. (Živahno odobravanje.) Vzglede onega, ki ga vsi objokujemo kakor očeta, in prepričanje, da more le nevzdržno napredovanje ohraniti življensko silo naroda, me bodeta celo življenje vodili pri mojem trudu za razvoj naše države. (Živahno odobravanje.) Izpolnjevanje te moje visoke dolžnosti, katero prevzemam v neoblmni zvestobi in ljubezni, bo moje sladko plačilo. Ravnojač po teh načelih, se oddolžimo onemu, katerega spomin veže moj rod čim najzvesteje za državo. (Živahno odobravanje.) Za časa svojega srečnega vladanja, ki tvori ponos naše zgodovine, je smatral prvi kralj Romunije, kadarkoli so veliki dogodki nalagali velike dolžnosti, da tvori edinstvo vseh Romunov najboljšo oporo prestola. Prepričan sem, da bodo Romuni prešinjeni istega globokega patriotizma, tudi v bodoče ohranili prestolu in državi ono edinstvo misli in dejanj, ki je edina garancija zdravega narodnega razvoja. (Živahno odobravanje.) Vsemogočni, ki je po tolikih težkih izkušnjah blagoslovil delo onih, kateri so se posvetili blagostanju naroda, ne bo pripustil, da to, kar je zgrajeno s tolikim trudom propadlo. On bo ljubeznipolno ščitil neutrudljivo delovanje za naš narod, kateremu se posvetim, sem kot dober Romun in kot kralj svoje zveste države, odločen.

Kraljevemu nagovoru je sledilo oduševljeno odobravanje. Posebnih ovacij je bila deležna tudi kraljica Marija.

Predsednik združenih parlamentov se je nato v toplih besedah spominjal umrlega kralja. Med burnimi ovacijami sta nato odšla kralj in kraljica s svojim spremstvom v glavno cerkev, kjer se je vršil teden.

Vrhovni poveljnik nadvojvoda Friderik romunskemu ministrskemu predsedniku.

Dunaj, 11. oktobra. (Kor. urad.) Iz vojne poročevalnega stana uradno poročajo: Vrhovni armadni poveljnik nadvojvoda Friderik je poslal romunskemu ministrskemu predsedniku in vojnemu ministru Bratianu to-le brzobjavko: Srčna potreba mi je, da izrazim slavodobitni romunski armadi povodom boleste in težke izgube, ki jo je zadela s smrtjo Njegovega Velikanstva kralja Karola I., njenega stvaritelja, vrhovnega poveljnika in zmagovitega vojskovodje, najiskrenejše sožalje na bojišču se nahajajoče avstro-ogrsk armade in vojne mornarice. Avstro-ogrsk armada daje plemenitemu pokojniku tribut največjega spoštovanja in se bo z neugasno ponosno hvaležnostjo spominjala visoke naklonjenosti in prijateljstva, s čemer jo je vedno milostno odlikoval visoki pokojnik. — General pehote nadvojvoda Friderik, vrhovni armadni poveljnik.

Smrt romunskega kralja.

V soboto zjutraj je umrl romunski kralj Karol. Bolhal je sicer že nekaj časa, a vendar je do zadnjega vodil državne posle. Rojen je bil 20. aprila 1830. Bil je praksi oficir, ko so

Romuni spodili svojega prejšnjega vladarja in izvolili princa Karola Hohenzollern za kralja. Dne 20. maja 1866. je Karol skrivaj prišel v Turn-Severin in je dva dni pozneje bil v Bukarešti slovesno sprejet. Velele so ga priznati kot kneza, a v Romunski sami je moral premagati velikanske težave, predno si je ustvaril trdno pozicijo. Leta 1877. je kralj v vojni med Rusijo in Turčijo izdatno pripomagal k zmagi in je kot zapovednik ruske in romunske armade pri Plevni pridobil sebi veliko popularnost med romunskim narodom. Leta 1881. je bila Romunska proglašena za kraljevino in 22. maja tiste leta je bil dotedanji knez Karol kronan za kralja. Od takrat se je Romunska mirno razvijala do balkanske krize, v katero je posegla leta 1913. ter dosegla, da ji je morala Bolgarska odstopiti večji del Dobrudže. Kmalu nato je dosegla Romunska veliki triumf, da je po vojni Bolgarske proti Grški in Srbiji mogla diktirati pogoje miru. V sedanjih vojni je ostala Romunska največ po zaslugi kralja Karola nevtralna.

Nagla smrt kralja Karola je celo Bukarešto silno pretresla, zakaj kralj se je še dan poprej dosti dobro počutil. Na slabše se je kralju šele v soboto zjutraj obrnilo in sicer tako hitro, da zdravnik Mamulea, poklican ob pol 7. zjutraj, našel kralja že mrtvega.

Pogreb romunskega kralja Karola.

Bukarešta, 11. oktobra. (Kor. urad.) Agence Telegraphique Roumaine javlja: Pravosodni minister Antonescu je spisal akt o smrti kralja Karola. Čim bo kraljeva oporoka prečitana, jo shrani lfovsko okrožno sodišče. Mrtvo truplo polože začasno na mrtvaški oder na gradu Peleš v Sinaiji. V ponedeljek prepeljejo smrtne ostanke v Bukarešto, kjer jih izlože v kraljevski palači na splošen ogled. Pogrebne svečanosti se bodo vršile v zgodovinskem romunskem samostanu Kutea de Areges.

Oporoka romunskega kralja.

Bukarešta, 11. oktobra. (Kor. urad.) Oporoki romunskega kralja, ki bo objavljena jutri v uradnem listu, piše »Vittorini«: Kralj zapušča od svojega privatnega premoženja 12 milijonov lejev za dobrodelne namene. Grad Peleš ostane novemu kralju, dokler živi pa ga sme uporabljati kraljica-vdova.

Novi italijanski vojni minister.

Rim, 11. oktobra. (Kor. urad.) Agenzia Stefani javlja: Kralj Viktor Emanuel je sprejel ostavko vojnega ministra Grandija in imenoval za vojnega ministra generalnega majorja Zupellija.

Potopljen angleški parnik.

Amsterdam, 11. oktobra. (Kor. urad.) »Handelsblad« javlja Sabaugu v holandski Indiji: Neka nemška ladja je pripeljala semkaj 3 častnike in posadko ladje »City of Westminster«, ki jo je v Indijskem oceanu potopila nemška križarka »Königsberg«.

Kardinal Ferrata umrl.

Rim, 10. oktobra. (Kor. urad.) Papežev državni tajnik kardinal Ferrata je umrl.

Kolera.

Dunaj, 11. oktobra. (Kor. urad.) Uradno se javlja: 11. oktobra so bili dognani naslednji novi slučajji kolere: 5 na Dunaju, po 1 v Solnodradu, v Bergenu (okraj Nikolsburg), v Novi Ulici (okr. Olomuc) in v Bobreku pri Tešinu. V vseh slučajjih, razun onega v Bobreku, gre za osebe, ki so prispele z bojišča. Po sporočilu iz istega dne so se dognali v Galiciji 4 novi slučajji kolere v Lipnici Wiel, ki je v okraju Grybow.

Spominjajte se „Rdečega križa“.

Današnji list obsena 4 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

Vilna nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
10. 2. pop. 730-9	13-4	sr. vszvh 13-3	sr. szah.	oblač. dež
11. 7. zj. 735-5	1-0	sl. svzh.	del. oblak.	
12. 2. pop. 734-9	7-7	sr. jvzh. 4-1	sl. szah.	del. jasno oblakno
12. 7. aj. 735-3	3-5	sl. svzh.		

Srednja temperatura sobote 6°4', norm. 11°4' nedelje 4°3', norm. 11°2'. Padavina v 24 urah 10-8 mm in 0-0 mm.

Dopozarjamo pri nakupu vsakovrstnega obuvanja za dame, gospode in otroke na edino moderno domače podjetje te stroke tovarno Peter Kozina & Ko. v Trzinu. Tvrška ima v Ljubljani, Breg števil. 20 veliko zalogo samolastnih, priznanih najboljših in za vsako nogo priležnih izdelkov. Cene vsled tega, ker je blago naravnost iz tovarne, brez konkurence.

Marija Dacar naznanja v imenu vseh sorodnikov tužno vest, da je njena iskreno ljubljena, dobra sestra odnosno hčer, svakinja in teta, gospodična

Pavla Deschmann

po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, danes, 11. oktobra ob 6. uri popoldne v Gospodu zaspala. Pogreb drage pokojnice se vrši v torek 13. oktobra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Streliška ulica št. 6. na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše zadušnice brale se bodo v raznih cerkvah.

LJUBLJANA, dne 11. oktobra 1914.

Posebna naznanila se ne pošljejo.

2505

Mestni pogrebni zavod.

Odda se za novembrov termin v Spod. Siški, Celovška cesta št. 76:

velik lokal za prodajalno, velik lokal za skladišče, velika vinska klet

z 18 uporabnimi vinskimi sodi od 18 do 50 hkt. Oddajo se vsi prostori skupaj ali posamezno.

Več se izve v pisarni g. Ivana Kneza v Ljubljani.

Večja avstrijska tovarna išče za takejšnji vstop

nemško-slovenskega korespondenta.

Ponudniki, ki znajo italijansko, imajo prednost.

Ponudbe v teh jezikih z navedbo plače naj se pod „P. N. 279“ naslavlja na upravn. »Slov. Naroda«.

Izburjen poslovođa

za parno žago želi spremeniti službo. Vešč je tudi gozdne manipulacije ter ima dobra spravevala o večletnem službovanju. Dopisi pod „poslovođa 3498“ na upr. »Slov. Nar.«

Iščeta se izurjena krojaška pomočnika (veliko delo) za Dalmacijo.

Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda«.

Kupim dobro ohranjeno lovsko puško.

Ponudbe s ceno pod „A. B.“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Borovničovec.

Proda se pristen borovničovec v večji množini. Za kakovost se jamči. IVAN NARAK, posestnik Zg. Loznica pošta Žalec. 3500

Elegantno stanovanje

v vilii v visokem pritličju s 4 sobami, verando, kopalno sobo, porabo vrta in vsemi pritliklinami se odda za november 1914.

Vpraša se v pisarni F. Supančič, Bleiweisova cesta št. 18/1.

Sidro-Thymol-mazilo
za lahke doškode (rane), nezacceljene rane in opekline. Doza K - .50.

Sidro-Liniment. Capsici compos.
Nadomestilo za sidro-Pain-Expeller.
Botočine otajajoče mazilo za prehlajenje, reumatizem, trganje po udih, itd.
Steklenica K - .50, 1.40, 2.-.

Sidro-Albuminat-železna-tinktura
Za malokrvnost in bledico.
Steklenica K 1.40.

Dobi se skoro v vsaki apoteki ali pa direktno v
Dr. Richter-jevi apoteki „pri zlatem levu“, Praga I, Elizebethstrasse 5.

Soba, kabinet s kuhinjo

eventualno soba in kuhinja, meblirano, se išče v najem. Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda«.

Iščejo se delavci

za tvornico na Reki. Ponudbe z životopisom pod „Fiume Postfach 283“.

ŠOFER

išče službe, najraje v bližini Ljubljane ali Trsta. Cenjene ponudbe pod „Auto 160“ na upravn. »Slovenskega Naroda«.

Prodajalka

specerijske in meš. stroke z daljšo prakso, želi službe takoj ali pozneje. Zmožna samostojno voditi filijalko. Naslov pove upr. »Slov. Nar.«

Več dobro izurjenih čevljarskih pomočnikov se takoj sprejme na stalno delo in sicer za boljše, težke in mešana dela pri Ivanu Kos, čevljarskem mojstru, Zagerje ob Savi 115.

V gostilni „Leon“ Florijanska ulica števil. 6 vsak dan raznovrstna divjačina.

Priznana fina kuhinja. — Izvrstna vina.

1329

Modni salon

Joane Schiller, So. Petra cesta št. 29 priporoča veliko izbero izgotovljenih dunajskih damskih in dekliških klobukov

praznih oblik in nakita.

Žalni klobuki vedno v zalogi. Žalni klobuki vedno v zalogi.

!VOJNO ZAVAROVANJE!

C. kr. priv. zavarovalnica na življenje Avstrijski Feniks

Polno vplačani delniški kapital K 6.000.000.

Stanje zavarovalnih svot K 240.000.000.

nudi vsem, ki so poklicani v vojake, tudi osebam, ki se že nahajajo na bojnem polju, posebno vojno zavarovanje za dobo 1 leta. To vojno zavarovanje brez zdravniške preiskave sklepajo lahko sorodniki istih ali drugi interesi. Zavarovana glavica plača se tedaj, ako je zavarovanec v vojni padel, ako je umrl vsled dobljenih ran ali vsled kakor bolezni in končno ako se ga pogreša.

Pa tudi v vsaki polici Avstrijskega Feniksa, ki se je izgotovila po kaki predlagani regularni zavarovalni kombinaciji, je vojno zavarovanje za vojake po poklicu kakor v rezervi in za črnovojnika do K 20.000 zavarovane svote brezplačno všteto.

Pojasnila daje in ponudbe sprejema: GENERALNI ZASTOP v Ljubljani, Sodna ulica št. 1 in GLAVNI ZASTOP v Ljubljani, Gradščice števil. 8.

3496

Modni salon

Stuchly-Maschke

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg št. 1.

priporoča svojo veliko zalogo okusnih najnovejših damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vse v modistovski obrt spadajoče stvari po najnižji ceni.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Najnižje cene! Najnižje cene!

Auto Ljubljana-Kranj-Trzin

bo vozil odslej naprej vsak dan in sicer:

Dopoldne ob 7. uri iz Kranja v Ljubljano za ceno 1-50 K.

Dopoldne ob 11. uri iz Ljubljane v Kranj in Trzin za ceno 2-50 K.

Popoldne ob 1. uri iz Trzina v Ljubljano za ceno 3- K.

Popoldne ob 5. uri iz Ljubljane v Kranj za ceno 2- K.

S tem se nudi slav. občinstvu ugodna prilika in z nizko ceno tudi dopoldanska zveza z Ljubljano ter se prosil po možnosti posluževati se te vožnje zlasti, ker bi se v slučaju, da bi bilo premalo prometa, morala prekiniti dopoldanska vožnja.

Avtomobilna zveza.

Zahtevajte vzorce! Oglejte izložbe!

J. GROBELNIK.

== Največja zaloga blaga iz volne, svile, baržuna, pliša, barhenta. ==
Blago za površne jopice v vseh barvah. Velika izbora preprog, zaves in odej.

ZIMSKE NOVOSTI.

SUKNO:

najboljši nakupni vir za moške obleke in površne suknje.

Različni ostanki, nenavadno ceno.

3474